

Quick scan ecologie

Kruisbaakweg te Marken

3 mei 2022

GEMEENTE WATERLAND	
INGEKOMEN	16-5-2022
Zaaknummer	Z-2020-311

Samenvatting

Voor locatie Kruisbaakweg 6 te Marken wordt ruimtelijke ontwikkeling op locatie voorbereid. De geplande ontwikkeling betreft sloop van een schuur en nieuwbouw van woningen.

De aanwezigheid van marters en ringslang zijn binnen de planlocatie niet uit te sluiten. Voor de geplande werkzaamheden wordt een onderzoek naar deze soorten geadviseerd.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op deze soorten niet is te vermijden.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

8 - Analyse

10- Advies & Bronnen

11- Bijlage

Colofon

Opdrachtgever	BTB
Projectnummer	22.186
Datum	3 mei 2022
Auteur	M. Nieuwhof
Gecontroleerd	P.J.H. van der linden
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

Inleiding

Voor locatie Kruisbaakweg 6 te Marken wordt ruimtelijke ontwikkeling op locatie voorbereid. De geplande ontwikkeling betreft sloop van een schuur op locatie en nieuwbouw van woningen.

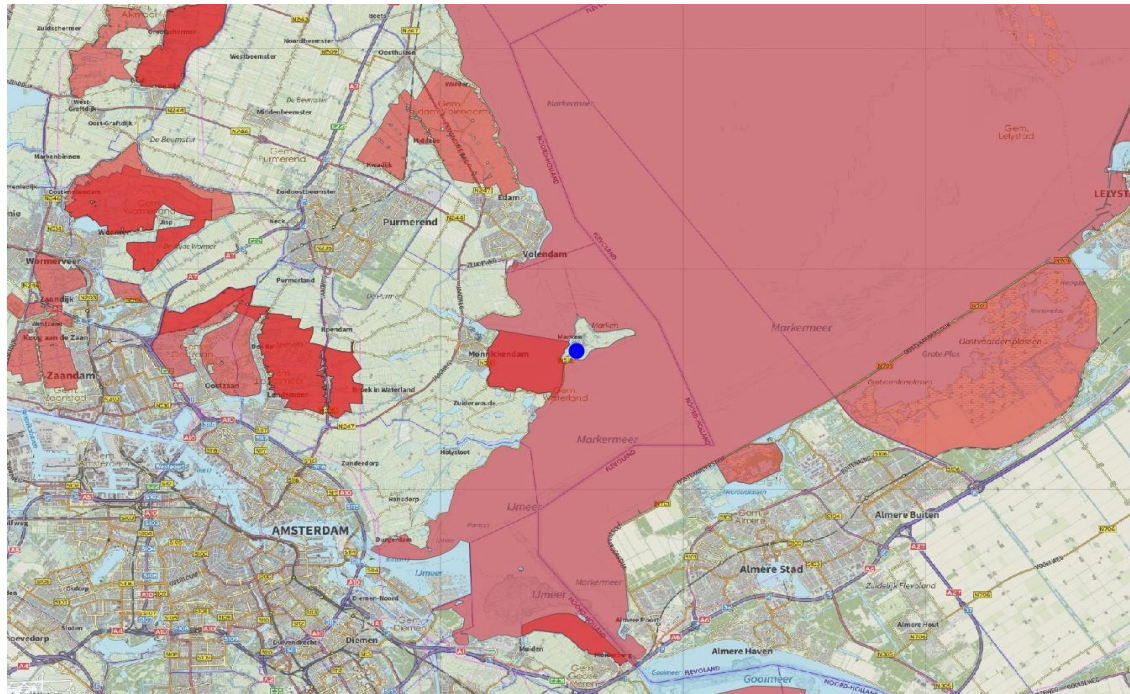
Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 29 april 2022 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

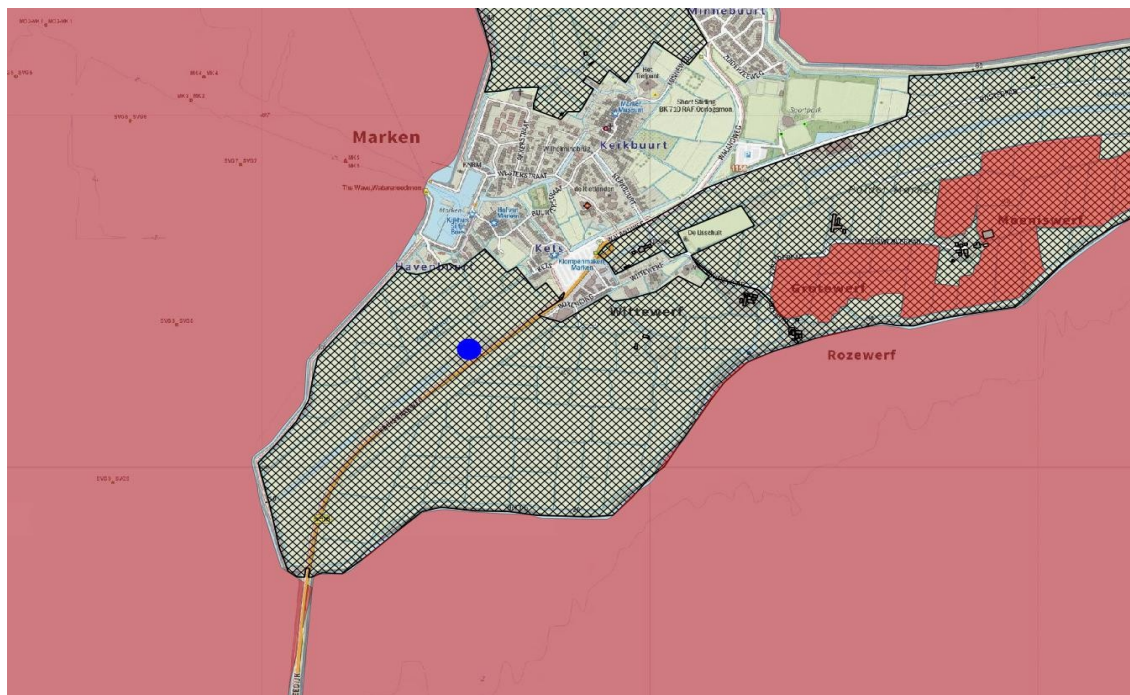
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging locatie (blauwe stip) van de Natura 2000-gebieden (rood).

Ligging locatie (blauwe stip) van de Natuurnetwerk Nederland (rood) en Weidevogelleefgebied (raster).

De locatie betreft een perceel met schuur aan Kruisbaakweg 6 aan de rand van het dorp op het schiereiland Marken, gemeente Waterland. De directe omgeving betreft weilanden en bedrijfspanden/woningen van het dorp ten noorden en noordoosten.

De Natura 2000-gebieden liggen op korte afstand. Op 300 m van de onderzoekslocatie liggen de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer. Dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt eveneens op 300 m afstand van de onderzoekslocatie.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Bijzonder Provinciaal Landschap

De belangrijke gebieden voor weidevogels zijn in Noord-Holland beschermd. Binnen de gebieden gelden strikte regels, de weidevogels mogen niet verstoord worden. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking. De weidevogelleefgebieden liggen rond de planlocatie.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 29 april 2022 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 29 april 2022 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof bewolkt, droog weer met een temperatuur van 9 °C en windkracht 2 Bft uit het oosten.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Waarnemingen van hermelijn (*Mustela erminea*) en buizerd (*Buteo buteo*) worden gedaan Kruisbaakweg zowel ten westen als ten zuiden van de locatie. Huismussen (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) worden gemeld in de omgeving van de locatie. Waarnemingen van ringslang (*Natrix helvetica*) worden gemeld aan de dijken ten noorden en zuiden van het schiereiland. Er zijn geen waarnemingen van overige strikt beschermde soorten bekend in de omgeving van de locatie.

Vegetatie en planten

Op en rond het perceel zijn bomen aanwezig zoals haagbeuk (*Carpinus betulus*), populier (*Populus spec.*), schietwilg (*Salix alba*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*). Op het perceel en rond de bebouw is meerdere aantal plaatsen gras, grote brandnetel (*Urtica dioica*), braam (*Rubus fruticosus* sl), fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*), grote teunisbloem (*Oenothera glazioviana*), Gewone speenkruid (*Ficaria verna*), robertskruid (*Geranium robertianum*), paarse dovenetel (*Lamium purpureum*), raapzaad (*Brassica rapa*), hondsdrif (*Glechoma hederacea*), veldkers (*Cardamine hirsuta*), kleeftkruid (*Galium aparine*) en riet (*Phragmites australis*) aan te treffen.

Binnen het perceel is Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*) en reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*) aangetroffen tijdens onderzoek. Op een kaart in de bijlage (pagina 11) worden de locaties aangegeven waar deze zijn aangetroffen binnen en in de directe omgeving van de locatie. Beide soorten worden als een invasief exoot beschouwd en moeten bestreden worden.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpan-

nen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De aanwezige bebouwing binnen de planlocatie betreft een schuur. Deze heeft schuine golfplaten daken. In de daken zijn op verscheidene plaatsen grote openingen aanwezig. De gevels zijn opgebouwd met enkelzijdige houten planken. Op verscheidene plaatsen zijn openingen aanwezig in de houten gevels. De kozijnen en deurposten zijn van hout. Deze vertonen geen zichtbare openingen. Door de vele openingen is er grote mate van tocht aanwezig in de schuur. Deze omstandigheden maakt de schuur in combinatie de bouwwijze ongeschikt voor vleermuizen. Tijdens onderzoek zijn er zowel in als in de directe omgeving van de schuur geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

Er zijn geen holtes waargenomen in de bomen aangetroffen binnen en in de directe omgeving van de planlocatie. Het ontbreken hiervan maakt aanwezigheid van boom bewonende vleermuizen niet mogelijk binnen en in de directe omgeving van de locatie.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De locatie ligt in het buitengebied op het eiland Marken. De kans op een jachtgebied in de omgeving zijn aanwezig. Potentiële vliegroutes in de omgeving zijn niet aanwezig. Vervolgstappen voor vliegroutes of jachtgebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk gezien de plannen op locatie.

Overig beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel (*Eurinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters binnen het perceel is niet uit te sluiten. Er is geschikt habitat voor deze soorten aanwezig binnen en in de directe omgeving van het perceel om zich op te houden.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Er is geschikt habitat aanwezig in de directe omgeving voor huismussen. Binnen de planlocatie is er geen mogelijkheid voor huismussen om zich te vestigen. Dit door het ontbreken van geschikte nestplaatsen. Ook de tocht en openheid van de schuur en de bouwkundige staat maakt het ongeschikt voor huismussen. Tijdens onderzoek zijn er zowel in als in de directe omgeving van de schuur geen nesten of sporen van huismussen waargenomen. Er zijn huismussen aangetroffen in de directe omgeving van de locatie tijdens onderzoek. Dit betrof een drietal huismussen die foerageerde in de struiken

aan de rand van het perceel. Na het foerageren vlogen deze dieren direct weg in noordelijke richting naar het dorp. Mogelijk zijn deze dieren gevestigd in de woningen aan de zuidwest rand van het dorp. Voor gierzwaluwen is er geen mogelijk om zich te vestigen binnen de locatie. Dit door het ontbreken van geschikte nestplaatsen en geschikte bebouwing voor deze soort om zich te kunnen vestigen.

Er zijn geen nesten of sporen van roofvogels of uilen aangetroffen zowel in de schuur op het perceel als in de directe omgeving van het perceel en de planlocatie tijdens onderzoek. De schuur en de directe omgeving is ook niet geschikt als broedhabitat.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Op en in de directe omgeving van de planlocatie is er mogelijkheid voor algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen in de struiken en bomen rond het perceel. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Herpetofauna en vissen

Er is geschikt oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen in de vorm van een watergang aan de zuidwestzijde van het perceel. Hierdoor is er een kleine kans op aanwezigheid van algemene watergebonden organismen binnen de planlocatie onder losse materialen en in de bodem op het perceel in de winterperiode.

Er is geschikt habitat aanwezig voor ringslang binnen het perceel in de vorm hopen snoeimateriaal en puinhopen. Aanwezigheid van ringslang binnen de planlocatie is niet uitgesloten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocaties voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwater-

stromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 29 april 2022 is gebleken dat de aanwezigheid van marters en ringslang binnen de planlocatie niet is uit te sluiten. Voor de geplande werkzaamheden wordt een onderzoek naar deze soorten geadviseerd.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid van algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen in de struiken en bomen op het perceel. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten.

Er is een kleine kans op aanwezigheid van algemene watergebonden organismen binnen de planlocatie onder losse materialen en in de bodem op het perceel in de winterperiode. Geadviseerd wordt om eventuele losse materialen voor de winterperiode te verwijderen.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten. Eventueel noodzakelijk kap

moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

In de nieuwe Omgevingswet zijn enkele wijzigingen opgenomen die zijn weerslag hebben op het ecologisch onderzoek. De belangrijkste wijziging is de doorlooptijd c.q. houdbaarheid van een rapport dat is gesteld op 2 jaar voor alle onderzoeken. Verder is de zorgplicht aangescherpt. Het zal zich nog moeten uitkristaliseren, maar het lijkt er op dat ook algemene soorten geïnventariseerd moeten worden (het simpel vaststellen dat ze niet zijn uit te sluiten is niet genoeg). Niet duidelijk is hoe intensief dat onderzoek moet zijn. Vooralsnog zullen we in een aanvullend onderzoek ook nadrukkelijk deze soorten benoemen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van 300 m van de planlocatie. De werkzaamheden betreft sloop en nieuwbouw van een woning. De emissie vanuit de locatie zal wijzigen, echter het leidt niet tot een verhoogde depositie. Het Markermeer & IJmeer is niet gevoelig voor de stikstofdepositie. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is niet nodig gezien de aard van de werkzaamheden. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op relatief korte afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor locatie Kruisbaakweg 6 te Marken wordt ruimtelijke ontwikkeling op locatie voorbereid. De geplande ontwikkeling betreft sloop van een schuur op locatie en nieuwbouw van woningen.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 29 april 2022 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 29 april 2022 is gebleken dat de aanwezigheid van marters en ringslang binnen de planlocatie niet is uit te sluiten. Voor de geplande werkzaamheden wordt een onderzoek naar deze soorten geadviseerd.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid van algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen in de struiken en bomen op het perceel. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten.

Er is een kleine kans op aanwezigheid van algemene watergebonden organismen binnen de planlocatie onder losse materialen en in de bodem op het perceel in de winterperiode. Geadviseerd wordt om eventuele losse materialen voor de winterperiode te verwijderen.

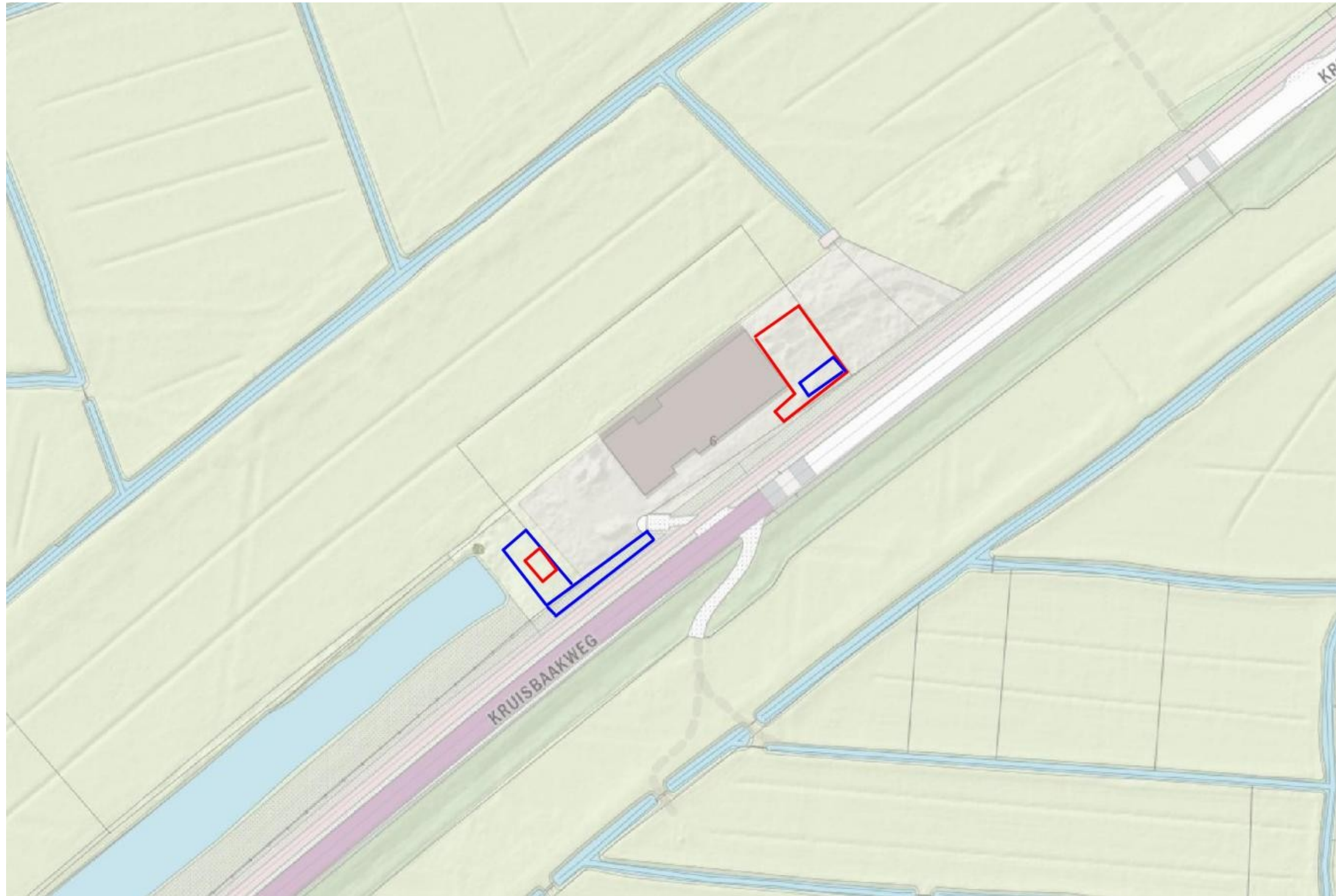
Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op deze soorten niet is te vermijden.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie is niet nodig gezien de aard van de werkzaamheden. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland zijn uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijs (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl

Bijlage: Kaart locaties aangetroffen Japanse duizenknoop en Reuzenberenklauw

Rode vakken: locaties Japanse duizendknoop.
Blauwe vakken: locaties Reuzenberenklauw.